

Tugiisiku koolitus Õppekava

1. Õppekava rühm ja õppekava koostamise alused

Õppekava rühm: 0923 sotsiaaltöö ja nõustamine.

Õppekava koostamise alus: sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialisti 4. taseme kutsestandard.

2. Eesmärk ja õpiväljundid

Eesmärk: koolituse läbinud õppija määratleb ja arendab ennast tugiisikuna, kes kasutab oma teadmisi ja praktilisi oskusi erialases töös, lähtuvalt kliendi sotsiaalsetest oskustest ja tegevusvõimest.

Õppija lähtub oma erialasest töös sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialisti 4. taseme kutsestandardis kirjeldatud kompetentsidest.

Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialisti 4. taseme kompetentsid:

- B.2.1 Kliendi sotsiaalsete oskuste arendamine;
- B.2.2 Kliendi tegevusvõime arendamine, säilitamine ja toetamine;
- B.2.3 Kliendi juhendamine ja toetamine igapäevaelu toimingutes;
- B.2.4 Kliendi toetamine võimetekohasel panustamisel ühiskonda;
- B.2.5 Toetamine asjaajamise korraldamisel;
- B.2.6 Võrgustikutöö.

Õpiväljundid. Koolituse läbinud õppija:

- mõistab tugiisiku teenuse olemust ja järgib eetika põhimõtteid ja seadusandlust;
- toetab kliendi sotsiaalsete oskuste arengut ja tegevusvõimet;
- jõustab, juhendab ja motiveerib klienti tema kohustuste täitmisel, õiguste teostamisel või toimetulekul;
- toetab klienti õpi- ja/või tööharjumuste kujundamisel;
- kasutab erinevaid suhtlemisvorme ja -tasandeid;
- jälgib kliendi terviseseisundit ja kujundab tema tervisekäitumist ning vajadusel annab esmaabi;
- analüüsib oma kutseoskusi ja hindab oma arenguvajadusi ning osaleb spetsialistina meeskonna- ja võrgustikutöös.

3. Sihtgrupp ja õpingute alustamise tingimused

Sihtgrupp on sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas tugiisikuna töötavad või tööd alustavad inimesed. Tugiisik neljanda taseme kutse taotlemisel on nõutud vähemalt keskharidus.

Veebi- ja kombineeritud õppes osalemiseks on vajalik arvuti, koos veebikaamera ja töötava mikrofoniga ning hea internetiühendus.

4. Õppe maht, õppe ülesehitus, õppekeskkond, õppevahendid

Õppe maht ja ülesehitus: koolituse kogumaht akadeemilistes tundides on 262 tundi, millest 244 tundi on auditoorset tööd (sh 80 tundi juhendatud praktikat töökeskkonnas ja 16 tundi esmaabi väljaõpet) ja 18 tundi iseseisvat tööd.

Õppekeskkond ja -vahendid.

1. Veebipõhine õpe toimub turvalises e-õppekeskkonnas, millele on ligipääs vaid koolitajatel ja õppijatel.
2. Klassiõpe toimub täiskasvanute õppimist toetavates koolitusruumides, mis on seotud õppe ülesehituse ja sisuga.

Koolituste maht arvestatakse akadeemilistest tundides, üks akadeemiline tund on 45 minutit.

5. Õppeprotsessi kirjeldus, sh õppe sisu, õppemeetodid ja -materjalid

Õppeprotsessis lähtutakse andragoogilistest põhimõtetest, väärtustades õppija kogemust.

Koolitusel kasutatakse õppijaid kaasavaid õppemeetodeid: loenguid, juhitud arutelusid, paaris- ja grupidoid, juhtumite lahendamist, analüüsi.

Õppematerjalid. Koolitajate koostatud õppematerjalid on kättesaadavad.

1. Veebi- ja kombineeritud õppe korral: e-õppekeskkonnas.
2. Klassiõppe korral: e-õppekeskkonnas ning osaliselt paberkandjal.

Kohustuslik kirjandus

[Sotsiaalala töötaja eetikakoodeks](#)

[Sotsiaalhoolekande seadus](#)

[Sotsiaalministeerium](#)

[Sotsiaalkindlustusamet.](#)

[Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon, Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialisti kutse andmine.](#)

[Töötervishoiu- ja tööohutusosalase väljaõppe ja täiendõppe kord](#)

Barsineviča, S., Cukura A. jt. (2011). Minu eriline laps – vastuseid küsimustele. Tartu: Anni Mängumaa. https://www.kliinikum.ee/wp-content/uploads/2019/12/mino_eriline_laps.pdf

Habicht, A., Kask H. (2016). Teekond erilise lapse kõrval. Tallinn: Eesti Puuetega Inimeste Koda. <https://www.epikoda.ee/wp-content/uploads/2017/01/Teekond-erilise-lapse-korval.pdf>

Võib lisanduda koolitajate soovitatud lugemisvara.

Õppe ülesehitus ja maht	Õppe sisu
Maht 20 tundi. Auditoorne töö 20 tundi.	1. Kliendi sotsiaalsete oskuste arendamine 1.1. Kliendi juhendamine suhete loomisel ja hoidmisel. Kliendi eripärast lähtuvad alternatiiv-kommunikatsiooni võimalused. 1.2. Kliendi toetamine kohase käitumise õppimisel ja väärtushinnangute, eneseregulatsiooni ja empaatia kujunemisel. 1.3. Kliendi juhendamine tunnete väljendamisel, toimetulekul ja käitumisel. Teiste inimeste tunded ja käitumine. 1.4. Konflikti ennetamine, lahendamine ning kliendi suunamine konfliktiga toimetulekul. Enesekehtestav käitumine. 1.5. Kliendile tema põhiõiguste tutvustamine ja eneseesindamise oskuste toetamine.
Maht 30 tundi. Auditoorne töö 30 tundi, sh 16 tundi esmaabiandja väljaõpet.	2. Kliendi tegevusvõime arendamine, säilitamine ja toetamine 2.1. Kliendi tugevate külgede ja kõrvalabi vajaduse välja selgitamine ning tegevusvõime taseme analüüsimine. 2.2. Rahuliku ja pingevaba keskkonna loomine. 2.3. Kliendi tervisekäitumise kujundamine.

	<p>2.4. Kliendi tervist ohustavad, edendavad tegurid. Kliendi tervisliku seisundi ja turvalisuse jälgimine, vajadusel reageerimine.</p> <p>2.5. Erivajadusega kliendi hooldamise ning põetamise alused.</p> <p>2.6. Kliendi toetamine seksuaalkäitumise oskuste omandamisel, arvestades kliendi ealisi ja arengulisi eripärasid.</p> <p>2.7. Kliendi juhendamine, motiveerimine ja julgustamine omandatud oskuste kasutamisel.</p> <p>2.8. Abivahendite vajadus välja selgitamine ja kliendi motiveerimine ning juhendamine abivahendi kasutamisel.</p> <p>2.9. Esmaabi andmine.</p>
<p>Maht 21 tundi.</p> <p>Auditoorne töö 16 tundi. Iseseisev töö 5 tundi.</p>	<p>3. Kliendi juhendamine ja toetamine igapäevaelu toimingutes</p> <p>3.1. Kliendi igapäevaelu toimingute toetamine. Sobiva ajarütmiga koostamine.</p> <p>3.2. Kliendi juhendamine enesehooldustoimingutes, nt hügieen, riietumine.</p> <p>3.3. Kliendi kaasamine majapidamis- ja koristustööde tegemisel.</p> <p>3.4. Tasakaalustatud toidu menüü koostamine. Kliendi sööma õpetamine, vajadusel söömisel abistamine.</p> <p>3.5. Kliendi tegevuste kavandamine, läbiviimine ja analüüsimine. Kliendi loovuse toetamine.</p>
<p>Maht 13 tundi.</p> <p>Auditoorne töö 10 tundi. Iseseisev töö 3 tundi.</p>	<p>4. Kliendi toetamine võrgustikutöös ja võimetekohasel panustamisel ühiskonda</p> <p>4.1. Koostöö kliendi võrgustikuga, nt lähedastega, kogukonnaga, spetsialistidega ja võrgustikuliikmetega.</p> <p>4.2. Kliendi toetamine õppimisel, töötamisel ja praktiliste, sh hõives osalemisega seotud oskuste omandamisel.</p>
<p>Maht 8 tundi.</p> <p>Auditoorne töö 8 tundi.</p>	<p>5. Kliendi toetamine asjaajamise korraldamisel</p> <p>5.1. Kliendi juhendamine ja toetamine avalike ja kogukonna teenuste kasutamisel.</p> <p>5.2. Kliendi toetamine info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendite eesmärgipärasel kasutamisel.</p>
<p>Maht 38 tundi.</p> <p>Auditoorne töö 32 tundi. Iseseisev töö 6 tundi.</p>	<p>6. Tugiisiku kutset läbiv kompetents</p> <p>6.1. Sotsiaalala töötaja eetikakoodeksi järgmine.</p> <p>6.2. Professionaalne suhtlemine, konfliktijuhtimine ja erinevad kommunikatsiooniviisid.</p> <p>6.3. Meeskonnatöö. Oma töövõtete ja nende tulemuste analüüs, sh refleksiivsete praktikate kasutamine meeskonnas ja võrgustikutöös.</p> <p>6.4. Erialase arenguvajaduse mõistmine, reflekteerimine.</p> <p>6.5. Digipädevused erialases töös, sobivate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendite eesmärgipärane kasutamine.</p> <p>6.6. Kliendi haavatavus ja võimalik stigmatiseerimine.</p> <p>6.7. Agressiivne klient: probleemkäitumine, põhjused ja sekkumine.</p>

Maht 48 tundi. Auditoorne töö 48 tundi.	7. Spetsialiseerumisega seotud kompetentsid 7.1. Töö intellektihäire ja vaimse tervise probleemidega täiskasvanuga. 7.2. Töö abivajadusega (tervisest tuleneva erivajadusega) lapsega. 7.3. Töö toimetulekuraskustes isikuga. 7.4. Töö rahvusvahelise kaitse saajaga. 7.5. Töö väärkoheldud isikuga. 7.6. Töö toimetulekuraskustes perega. 7.7. Töö sõltuvushäirega isikuga.
Maht 84 tundi. Auditoorne töö 80 tundi. Iseseisev töö 4 tundi.	8. Juhendatud praktika Juhendatud praktika töökeskkonnas toimub era- või munitsipaalasutustes.

7. Hindamine ehk õppe lõpetamise tingimused	
Hindamismeetodid	Hindamiskriteeriumid
Infootsing, analüüs, dokumendivormi täitmine.	Kliendi päevakava <i>Iseseisev töö 1</i> Õppija: Planeerib tegevusi lähtudes kliendi eripärast. Kirjeldab igas päevakavas osas enda tegevusi. Viib päevakava praktiliselt läbi. Analüüsib ja selgitab ühte õnnestumist ja ebaõnnestumist. Seostab igapäevatööd teoreetiliste teadmistega. Täidab dokumendivormi nõuetekohaselt. Järgib etteantud õpijuhust.
Infootsing, dokumendivormi täitmine.	Kliendi koostöövõrgustik <i>Iseseisev töö 2</i> Õppija: Planeerib tegevusi lähtudes kliendi eripärast. Kirjeldab klienti arendavaid tegevusi. Analüüsib ja selgitab enda tegevusi tööosade kaupa. Seostab igapäevatööd teoreetiliste teadmistega. Esitleb tööd kaasõppijatele. Täidab dokumendivormi nõuetekohaselt. Järgib etteantud õpijuhust.
Analüüs, dokumendivormi täitmine, esitlus, vestlus.	Juhtumianalüüs <i>Iseseisev töö 3</i> Õppija: Arvestab tegevustes kliendi valmisolekut, võimeid ja oskusi. Toetab klienti kohasel käitumisel. Analüüsib kliendi tegevus- ja osalusvõime taset. Toetab klienti igapäevaeltu toimingute planeerimisel.

	<p>Teeb vastavalt vajadusele koostööd kliendi võrgustikuga ja teiste spetsialistidega. Täidab dokumendivormi nõuetekohaselt Esitleb analüüsi kaasõppijatele. Järgib etteantud õpijuhust.</p>
Test	<p>Esmaabi väljaõpe</p> <p>Positiivse tulemuse tagab vähemalt 75% õigete vastuste osakaal. Õppija järgib etteantud õpijuhust.</p>
Infootsing, vaatlus, analüüs, dokumendivormi täitmine, esitus.	<p>Praktikaaruanne <i>Iseisev töö 4</i></p> <p>Õppija: Lähtub sotsiaalvaldkonna töötaja kutse-eeskirja põhimõtetest. Täidab töökeskkonnas juhendaja juhendamisel õpieesmärkidega töö- ja õppeülesandeid. Omab tööks vajalikke isikuomadusi. Hindab ja analüüsib oma valmidust tulevaseks tööeluks. Praktikajuhendaja kokkuvõtlik hinnang on positiivne. Esitab kirjaliku aruande. Esitleb aruannet kaasõppijatele. Järgib etteantud õpijuhust.</p>

8. Väljastatavad dokumendid

Koolituse tunnistus väljastatakse õppijale, kelle õpiväljundite omandamine on tõendatud ja ta on:

1. osalenud auditoorses õppes vähemalt 80% ulatuses,
2. sooritanud kõik hindamised positiivselt,
3. läbinud täies mahus esmaabiandja väljaõppe ja juhendatud praktika töökeskkonnas.

Kui õpingute lõpetamise tingimused on täitmata, väljastatakse õppijale läbitud teemade kohta tõend.

9. Koolitajate kvalifikatsioon

Koolitajad on oma eriala spetsialistid, kellel on kõrg- või eriharidus, töökogemus sotsiaalvaldkonnas ning täiskasvanute koolitamise kogemus. <https://koolitaja.com/koolitajad/>